

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzük'ün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Keziban KONUKCU KOK

İstanbul Milletvekili

Uluslararası sözleşmeler, iş yasaları ve 2012 tarihinde yürürlüğe giren 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu mevzuatı işverenleri her türlü önlemi almakla, iş kazalarını ve iş cinayetlerini önlemekle, devleti de bu önlemlerin alınıp alınmadığını denetlemekle yükümlü kılmıştır.

Piyasa ekonomisinin kabul edildiği, öngörülebilir ve önlenebilir olduğu halde daha fazla kar için işverenlerin işçi sağlığı ve güvenliğini bir maliyet unsuru olarak görmesi ile gerekli güvenlik koşullarını sağlamaması, denetimden sorumlu Bakanlığın, kurumların denetim görevini yerine getirmemesi ve uygulanan cezasızlık politikaları nedeniyle ölümlü iş kazalarında dünyada üçüncü, Avrupa'da ise birinci sırada olan Türkiye'de emek sömürsünü derinleştiği; esnek, güvencesiz istihdamın yaygınlaştığı, emek örgütlerinin etkisizleştirildiği AKP iktidarı dönemi boyunca toplu işçi ölümleri tarihin en yüksek sayılarına ulaşmış, bu dönemde iş cinayetlerinde yaşanan artış raporlara da yansımış durumdadır. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği (İSİG) Meclisi'nin son olarak yayımladığı ve kamuoyu ile paylaştığı İş Cinayetleri Raporunda; 2023 yılının ilk beş ayında 730, AKP'li yıllarda en az 31 bin 276 işçinin iş cinayetlerinde yaşamını yitirdiği ifade edilmiştir.

Bu vahim tablonun en önemli nedenlerinin başında gelen cezasızlık politikaları ve denetimsizlik, iş cinayetlerine ve iş kazalarına her gün yenilerinin eklenmesine ve ülkenin dört bir yanında emekçilerinin hayatlarına mal olmaya devam etmektedir. Nitekim, geçmiş yıllarda da patlamalardan kaynaklı ölümlerin yaşandığı Makine ve Kimya Endüstrisine ait (MKE) Roket ve Patlayıcı Fabrikası'nda 10 Haziran 2023 günü Ankara'da dinamit lokumu yapılan atölyede patlama meydana gelmiş ve 5 işçi yaşamını yitirmiştir. Yaşanan iş cinayetinin ardından fabrikada örgütlü sendika tarafından eski teknolojiye sahip olan, işçi sağlığı ve iş güvenliği açısından risk oluşturan üretim yapısının ve kötü çalışma koşullarının yeni facialara yol açabileceği konusunda defalarca girişimde bulunulmasına rağmen 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununa uygun önlem ve değişikliklerin yapılmadığı, fabrikada çalışan deneyimli işçilerin askeri fabrikalara gönderildiği, fabrikada işçi sayısının azaltıldığı ve atölyedeki bakımın daha önce olduğu gibi her zaman aynı kişiler tarafından yapılmadığı, nerede iş yoğunluğu varsa işçilerin orada çalıştırıldığı iddiaları basında yer almıştır.

Bu bağlamda;

- 1- Son 20 yıl içerisinde Makine ve Kimya Endüstrisine ait fabrikalarda yaşanan iş kazası sayısı kaçtır? Bu kazalarda kaç işçi sakatlanmış ve kaç işçi iş cinayetinde yaşamını yitirmiştir?
- 2- Bakanlığınızın yaşanan bu iş cinayetine yönelik olarak işyeri hakkında hukuki ve idari bir başvurusu olmuş mudur?
- 3- Makine ve Kimya Endüstrisine ait (MKE) Roket ve Patlayıcı Fabrikası'nda yaşanan ve 5 işçinin yaşamını yitirmesine neden olan iş cinayetine yönelik olarak hakkında adli ve idari işlem başlatılan herhangi bir yetkili bulunmakta mıdır?
- 4- 5 işçinin iş cinayetinde yaşamını yitirdiği Makine ve Kimya Endüstrisine ait (MKE) Roket ve Patlayıcı Fabrikası'na denetim ve iş müfettişi görevlendirmesi yapılmış mıdır?
- 5- Makine ve Kimya Endüstrisine ait (MKE) Roket ve Patlayıcı Fabrikası'nın denetimi en son hangi tarihte gerçekleştirilmiştir? Gerçekleştirilen bu denetimde fabrikaya dair hazırlanan bir kusur ve önlem raporu bulunmakta mıdır?
- 6- Geçmiş yıllarda adı geçen fabrikada patlamalardan kaynaklı ölümler yaşandığı göz önüne alındığında Bakanlığınız müfettişlerince aradan geçen bu zaman zarfında hangi tür önlemlerin alındığına yönelik hazırlanmış bir rapor bulunmakta mıdır?

- 7- Değişik tarihlerde meydana gelen ölümlü iş kazalarının engellenmesi için işyerinde örgütlü sendikanın yaptığı önlemler alınsın çağrıları, girişimleri bir karşılığını bulmuş mudur?
- 8- Eski teknolojiye sahip olan, işçi sağlığı ve iş güvenliği açısından risk oluşturan üretim yapısının ve kötü çalışma koşullarının yeni facialara yol açabileceği konusunda defalarca girişimde bulunulmasına rağmen fabrikada 6631 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununa uygun önlem ve değişiklikler yapıp yapılmadığı incelenmiş midir?
- 9- Adı geçen fabrikada Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı müfettişlerinin yapmış olduğu denetlemelerde ortaya konulan ölümlere yol açacak tehlikeler giderilmiş midir? Yoksa eski teknolojiyle ve İSG önlemleri alınmadan üretime devam mı edilmiştir?
- 10- Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik'te "Patlamadan Korunma Dokümanı" hazırlama görevinin işverende olduğu göz önüne alındığında Makine ve Kimya Endüstrisine ait (MKE) Roket ve Patlayıcı Fabrikası yaptığı işin yarattığı tehlike ve risklere uygun alınması gereken önlemler çerçevesinde "Patlamadan Korunma Dokümanı"nı gereklerine uygun olarak hazırlayıp hazırlamadığı incelenmiş midir?
- 11- Makine ve Kimya Endüstrisine ait (MKE) Roket ve Patlayıcı Fabrikası tarafından "Patlamadan Korunma Dokümanı"na uygun tehlike ve risk değerlendirmelerinin yapıp yapılmadığı araştırılmış mıdır?
- 12- Fabrika çalışanlarına patlayıcı üretimine uygun iş güvenliği eğitimleri verilmiş ve patlayıcı ortamlarda alınması gereken önlemler belirtilerek özel kişisel koruyucu donanım sağlanmış mıdır?
- 13- Fabrikada çalışan işçilerin hangi risklerle karşı karşıya oldukları tespit edilerek işçiler risklere karşı bilgilendirilmiş midir?
- 14- Makine ve Kimya Endüstrisine ait (MKE) Roket ve Patlayıcı Fabrikasında geçmiş dönemlerde de birçok iş kazası ve iş cinayetinin yaşandığı göz önüne alındığında yaşanan her iş kazası ve iş cinayetinden sonra "Patlamadan Korunma Dökümanlarının" değiştirilip geliştirildiği ve buna uygun tedbirler alınıp alınmadığı incelenmiş midir?
- 15- İş kazaları, iş cinayetleri ve meslek hastalıklarındaki artışın Bakanlığınızın denetim sorumluluğunu yeterince yerine getirmemesi sonucu yaşanan ihmallerden kaynaklandığını düşünüyor musunuz?
- 16- İş kazaları ve iş cinayetlerinde yaşanan vahim tablo ortada iken ve iş kazalarının %98'inin; gerekli tedbirler alındığı takdirde önlenebileceği gerçeğinden hareketle Bakanlığınızca tüm çalışma alanlarında iş güvenliği önlemlerinin artırılması, bağımsız

denetim sisteminin yerleştirilmesi, yaşanan tüm iř cinayetlerinde cezasızlık politikasının sonlandırılması ve şirket suçlarının cezasız kalmaması ile iř cinayetlerinin ve iř kazalarının ortadan kaldırılması yönünde sorumlulukların yerine getirilmesine yönelik herhangi bir girişimde bulunulması dşnlmekte midir?

17-ILO'nun Türkiye tarafından da imzalanan "155 sayılı İř Sağlığı ve Güvenliği ve Çalışma Ortamına İlişkin Sözleřme", "161 sayılı Sağlık Hizmetlerine İlişkin Sözleřme" ve "187 sayılı İř Sağlığı ve Güvenliğini Geliřtirme Çerçeve Sözleřmesi ve C190 Sayılı şiddet ve Taciz Sözleřmelerinde belirtilen "İř kazaları, meslek hastalıkları ve bunlara bağlı ölümlerin azaltılması için gerekli tedbirlerin alınması yönünde Bakanlığınızca belirlenecek politikalar nelerdir?